

หลอน

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๓๑๐๓. เรื่อง “ทำอย่างไรดี”

กราบนมัสการหลวงพ่อดี มีคำถาม ๒ เรื่องครับ

๑. พอนั่งสมาธิ ใช้คาบวิกรรมพุทโธ กว่า จะคิดพุทโธออกได้แต่ละคำนี้ใช้เวลาพอสมควรเลย เหมือนมีอะไรมาต้านไว้ไม่ให้มันนึกออกครับ ผมเลยลองใช้ธัมโมกับสังโฆดู ก็นึกได้ง่ายขึ้น แต่ทั้งพุทโธ ธัมโม สังโฆ เวลานั่งไปสักพักมันจะเริ่มปวดหัว จนผื่นทนนี้ถึงคาบวิกรรมต่อไม่ไหวครับ เลยอยากถามว่า จะทำอย่างไรดีให้นั่งสมาธิได้นานขึ้น

๒. ผมป่วยเป็นโรคที่ไม่ทราบสาเหตุ อาการคือใช้สมองทำกิจกรรมได้ไม่เยอะและทำอะไรที่ซับซ้อนไม่ได้ครับ รักษาโดยทางจิตเวชมาหลายปีแล้วก็ไม่หายครับ เลยขอคำแนะนำจากหลวงพ่อดีว่าควรทำอย่างไรดี

ตอบ : นี้คำถามนะ คำถามข้อที่ ๑. เวลานั่งสมาธิแล้วเราจะใช้คาบวิกรรมพุทโธ ธัมโม สังโฆแต่ละคำ มันนึกต้องใช้ใช้เวลาพอสมควร

อันนี้มันบ่งบอกถึงว่าเราไม่เป็นปกติเหมือนกับสามัญชาวโลกเขา ฉะนั้น สิ่งอย่างนี้เราต้องตั้งสติของเราเอง ตั้งสติหมายความว่า เรามีสติแล้ว เรามีสติระลึกถึงว่า เราทำเวรทำกรรมของเรามาอย่างนี้ มาเกิดในสภาวะแบบนี้ เรามีสติปัญญาของเรา อย่าให้น้อยเนื้อต่ำใจ แล้วพยายามฝึกฝนของเรา

ในปัจจุบันนี้ละ คนพิการมากเลย เขาพยายามมุนานะของเขาจนเขาประสบความสำเร็จในชีวิตของเขา จนมาเป็นตัวอย่างออกให้กำลังใจชาวโลกเยอะแยะเลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลา กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เวลาเกิดมา เราทำของเรามา แต่ถ้าเรา
คิดของเราโดยทางลบ คิดน้อยอกน้อยใจ คิดแต่ทำไมเราไม่เหมือนบุคคลคนอื่น

เหมือน แล้วจะดีกว่าได้ด้วย ด้วยการฝึกฝน ด้วยการพยายามกระทำของเรา ถ้าเราทำ
ฝึกฝนของเรา ทำให้มันดีขึ้น ถ้ามันดีขึ้นอยู่ที่ไหนล่ะ

ก็อยู่ที่คำถามนี้ไง อยู่ที่คำถาม เราฝึกหัดนั่งสมาธิของเรา

เด็ก ๆ นะ เราเคยเจอเด็ก ๆ มากมายเลย เวลาเขามาสอบถามว่า เขาจะเรียนอะไรดี เขาดู
หนังสือแล้วไม่รู้เรื่องอย่างนี้

เราบอกให้วางหนังสือไว้ก่อน แล้วมานั่งหายใจเข้านี้ทุกพุท หายใจออกนี้โก ฝึกทำสมาธิ

เพื่อน ๆ เขาบอกว่าทำได้อย่างไร เพื่อน ๆ นี้ อู้อู! แข่งกันดูหนังสือก็ยังไม่รู้เรื่องเลย แล้วจะ
มาวางหนังสือแล้วมาหัดทำสมาธิ ยิ่งไม่ทันเพื่อนใหญ่เลย

สุดท้ายแล้วเขาเองเขาก็ทุกข์ของเขา เขาก็พยายามฝึกหัดกระทำของเขา เขามารายงาน
ผลเราเองเลย ดีขึ้นเยอะเลยหลวงพ่อ อ่านหนังสือก็เข้าใจ อ่านหนังสือก็พออ่านได้ แล้วก็
พยายามสอบให้จบ พอจบแล้วขอบคุณ

ถ้าเราไปตามกิเลสไป ทั้งทุกข์ทั้งยาก ทั้งเครียด แล้วยังจะต้องตะเกียกตะกายไป

อันนี้เหมือนกัน สิ่งที่เราเกิดมา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ไป เราต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย
ปัจจัย ๔ ถ้าปัจจัย ๔ เพื่อดำรงชีวิต เราก็ต้องมีหน้าที่การงานของเรา ถ้ามีหน้าที่การงานของเรา
ไป ทำสิ่งใดก็ได้ให้เป็นสุจริต เป็นสัมมาอาชีพะ แล้วเราเลี้ยงชีพของเรา ให้เลี้ยงชีพของเรา

ให้ย้อนกลับมาชีวิตนี้ไง ทำไมคนนั้นเกิดมาคาบซ้อนเงินซ้อนทอง ทำไมคนนั้นเกิดมาไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ว่า สว่างมา มีดีไป เวลาเกิดมามีแต่ความอุดม
สมบูรณ์ทั้งสิ้น สุดท้ายเวลาเขาไป เขาไปคือ สว่างมาแต่ไม่ศึกษา ไม่ทำบุญกุศล ไม่ทำคุณงาม
ความดีไป มีดีบอดไป ทุกข์เจียนตาย

มีดมา เรามีดมา แล้วเราพยายามฝึกฝน พยายามสร้างคุณงามความดีไง มีดมา สว่างไป
 ไง

สว่างมา สว่างไป สว่างมาเขามีสติปัญญาของเขา แล้วเขาไม่หลงระเห็จในชีวิตของเขา
 เขาได้สร้างบุญกุศลของเขา เขามาทั้งสว่าง แล้วก็ไปทั้งสว่าง

มีดมาแล้วก็มีดไป เวลาที่มีดมานะ ทุกข์ยากมาตลอด แล้วชีวิตก็จะทุกข์ยากต่อไป ทั้งๆ ที่
 เราได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา

พระอานนท์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานไป “ดวงตาของโลกดับ
 แล้ว ดวงตาของโลกดับแล้ว”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดำรงชีวิตอยู่ไป อชาติศัตรูจะยกทัพไปตีลิจฉวี ยังไม่
 ถ้ามเลยว่แพ้หรือชนะ ถ้าชนะจะทำอย่างไร แพ้จะทำอย่างไร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 ก็แนะนำ ใครมีทุกข์มียากจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป หน้ไง ดวงตาของโลกดับ
 แล้วไง

มีดมา แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติไป ให้เห็นแสง ให้เห็นความสว่าง

มีดมาแล้วก็มีดไป

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตเราเกิดมาอยู่ที่การกระทำของเรา เราไม่ต้องไปน้อยเนื้อต่ำใจใดๆ
 ทั้งสิ้น ทำไมเราไม่เหมือนเขา ทำไมเราไม่เท่าเทียมเขา

ไ้เน้นการเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เราก็ได้เกิดเป็นมนุษย์ไป มันจะมีสิ่งใดขาดตก
 บกพร่องไป ถ้าสิ่งใดขาดตกบกพร่อง นั่งสมาธิไป กว่าจะนึกพุทโธแต่ละคำ ใ้โฮ! มันชักช้า
 เหลือเกิน สมองเราช้ากว่าเขา

เราก็ยังมีความตั้งใจของเราไป เราก็มีสติปัญญาของเราฝึกหัดของเรา แล้วถ้าทำของเรา
 ได้ มันก็จะเป็นประโยชน์กับเรา

ให้ชำนาญในวิธี ถ้ามันเป็นสมาธิ มันสุขสงบเป็นครั้งเป็นคราว นั่นก็บุญของคน แล้วได้
 หนเดียว แต่เวลาพระกรรมฐานๆ ไร หลวงตาพระมหาบัว หลวงปู่เจี๊ยะนี่ไร ให้ชำนาญในวิธี ให้

ชำนาญในการทำความสะดวกของใจ ทำบ่อยครั้งเข้าๆ เพราะมันเป็นพื้นฐาน มันเป็นมาตรฐานที่จะทำให้เรายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้

เราไม่มีมาตรฐาน ไม่มีพื้นฐาน ล้มเหลว ล้มลุกคลุกคลาน ดีแต่เปลือก ในใจทุกข์ทั้งนั้นนะ ไม่ต้องมาบิดเบือน เป็นไปไม่ได้ ทุกข์ในหัวใจ ทุกข์เพราะอะไร

ทุกข์เพราะไม่มีคนเชื่อเราเลย ทุกข์เพราะไม่มีคนศรัทธาเราเลย

ศรัทธานั้นนะวุ่นวายมาก

นี่ไง เราเอาความสุขในหัวใจของตนให้ได้ ถ้าเอาความสุขในหัวใจของตนให้ได้ ชำนาญในวสี ชำนาญในการเข้าและการออก แล้วถ้าชำนาญ เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันชักมันช้า เราตั้งใจฝึกหัด

พอเราชักเราช้าแล้วเราก็ไปคิดโดยวิทยาศาสตร์ไง เราต้องเหมือนเขา

ทำไปเถอะ เดียวดีกว่าเขา

เด็กพิเศษ พ่อแม่ฝึกหัดจนเป็นปกติ จนมีการศึกษาจบดอกเตอร์ เด็กพิเศษ พ่อแม่เสียสละมาดูแลจนเขาฟื้นฟูขึ้นมาแล้วมีการศึกษาจนจบดอกเตอร์ เขาทำได้

เราก็เหมือนกัน เราไม่ต้องไปทุกข์ไปยากกับใคร เพราะอะไร เพราะนี่มันเป็นมาตรฐานของเรา มันเป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์ เราสร้างได้มากน้อยขนาดไหน เราทำของเรา นี่ข้อที่ ๑.

“๒. ผมป่วยเป็นโรคที่ไม่ทราบสาเหตุ รักษาทางจิตเวชมาหลายปี”

ถ้ามาหลายปี เรากินยา เรายักษา แล้วถ้าเรารู้ว่าเราไม่ปกติ เราไม่ต้องไปวิปัสสนา

นักปฏิบัติโดยทั่วไปจะใช้วิปัสสนาๆ วิปัสสนาคือการใช้ปัญญา ปัญญาที่เราใช้มันส่งออก อากาของจิตมันมีการกระทำของมัน แล้วโรคภัยไข้เจ็บมันอาศัยตรงนี้ในแนวทางของมัน

ฉะนั้น เวลาถ้าเราไม่ปกติ เราหายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โพ เราทำให้มันเป็นปกติก่อน เราทำให้มันมีมาตรฐานก่อน

ฉะนั้น ไม่ต้องไปกังวลว่าเราจะหายใจเมื่อไหร่ หายใจคือพุทได้ชัดๆ ใจ พุทด้วยความเป็นปกติ พุทด้วยความถูกต้องชอบธรรม ถ้ามันเป็นปกติมันจะหายใจ หายใจจากการบงการบงการให้มาเป็นปกติ

พอปกติแล้วทำความสงบของใจเข้ามาให้เป็นสมาธิ ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา มันจะเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากสติและสมาธิ ไม่ใช่ปัญญาหลอกหลอน ปัญญาให้กิเลสมันปลิ้นปล้อนใจ แล้วพองไปด้วยความน้อยเนื้อต่ำใจ พองไปโดยค้นหาความทะยานอยาก พองไปโดยกิเลสโดยที่เราไม่รู้ตัว มันจะเป็นสมุทัยเจือปนมาตลอด

ความคิดของคนโดยธรรมชาติมันบวกไปโดยสมุทัย บวกไปโดยกิเลสโดยที่เราไม่รู้ตัวทั้งหมด

สมาธิสมาธิ สมาธิทำให้จิตมันเป็นปกติ จิตมันสงบ จิตสงบแล้ว สมุทัย กิเลสมันสงบตัวลง การใช้ปัญญาการฝึกหัดนั่นมันจะเป็นปัญญา เป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากสติและสมาธิ

กิเลสที่มันจรมา กิเลสที่มันบวกมาไง มันจรมาไง อารมณ์ความรู้สึกคือมันจรมาชาติปีทุกข์ชาติการเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง โดยสัจจะ โดยความจริง การเกิดต้องเผชิญกับความทุกข์ ความยากทั้งชีวิต การเกิด ชาติปีทุกข์ชาติ เป็นข้อเท็จจริง อารมณ์ความรู้สึก ทั้งกิเลส ทั้งธรรมที่มันจรมาๆ ที่ฝึกหัดมา จรมาเป็นครั้งเป็นคราว แล้วพยายามฝึกหัดประพฤติกฎปฏิบัติให้มันเป็นข้อเท็จจริงในพระพุทธศาสนา

ใจดวงใดไม่มีมรรค ใจดวงนั้นไม่มีผล

ใจดวงใดมีแต่กิเลส จินตนาการพระพุทธศาสนา จินตนาการเรื่องภาวนามยปัญญา จินตนาการด้วยปัญญา ปัญญาจินตนาการ ไม่มีสมาธิ ไม่มีสติอะไรเลย จินตนาการไปเพริศแพ้ว จนพระหลายๆ องค์บอกว่าเก่งกว่าพระพุทธเจ้า

ฟังแล้วตกใจ

จินตนาการก็เอาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาจินตนาการ จินตนาการไปจินตนาการมาเก่งกว่าพระพุทธเจ้า

เพราะมันไม่มีสมาธิไง ก็เลสที่สมุทัยเจือปนมา เจือปนมาจนมันถือตัวถือตนว่ามันยิ่งใหญ่ เจือปนมาจนอหังการ จนกลับไปเหยียบย่ำพระพุทธศาสนา

นี่ไง ฉะนั้น ถ้าแบบว่าป่วยโดยที่ไม่ทราบสาเหตุ แล้วไปหาหมอทางจิตเวชมาหลายปีแล้วก็ค่อยฝึกหัด ฝึกหัดให้เรากลับมาเป็นปกติ ถ้ามันเป็นปกติแล้วพุทธโรมันจะชัดเจน ใ้ที่ว่า “พุทธโธไม่ได้เลย พุทธโรมันยากเย็น กว่าจะระลึกได้ใช้เวลา” มันจะเป็นปกติจนพุทธโธกับจิตเป็นอันเดียวกัน ใ้โฮ! มันกลมกลืนนะ มันจะมีความสุขของมัน

ไม่ต้องใช้ปัญญา ปัญญาคือทางออกของกิเลสที่มันจะไปแสวงหาเหยื่อ ให้มันเป็นปกติก่อน

ปัญญาในพระพุทธศาสนาต้องฝึกหัด เพราะพระที่ภาวนาไม่เป็นติดในสมาธิ เข้าใจว่าสมาธินี้เป็นนิพพาน มันเฉยๆ ไร มันอึดเต็มใจ

ไม่มีเหตุไม่มีผลจะนิพพานได้อย่างไร ถ้ามันติดในสมาธิไร แล้วถ้ามันฝึกหัดใช้ปัญญาเห็นใหม่ ปัญญาในพระพุทธศาสนา ศีล สมาธิ ปัญญา ภาวนามยปัญญาถ้ามันเกิดขึ้น

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา เวลาท่านพูดชัดเจนของท่าน แต่ใ้ของเราพูด ปัญญาคือเหมือนกันหมด จะคิดเล็ก คิดน้อย คิดมาก คิดใหญ่ คิดพิสดารคือปัญญา ไร้สาระเรื่องโลกๆ ปัญญาอย่างนี้เจือปนไปด้วยอวิชชาคือความไม่รู้ ไม่รู้ในปัญญานั้นครึ่งหนึ่ง แล้วเราก็คิดของเราไปเองครึ่งหนึ่ง ฉะนั้น มันถึงเป็นจินตนาการไร

ฉะนั้น ถ้าทำสมาธิแล้ว ถ้าจะเป็นภาวนามยปัญญามันต้องฝึกหัด

เขาบอกว่าทำ สมาธิแล้วมันจะเกิดปัญญาเอง

นั่นก็โดนกิเลสหลอก ปัญญาอะไรจะเกิดเอง ถ้าปัญญาเกิดเอง ฤาษีซีไพร่ก่อนพระพุทธกาลเป็นพระอรหันต์ไปหมดแล้ว ถ้ามันเกิดเอง

พระพุทธเจ้าต้องมาศึกษาค้นคว้าของพระพุทธเจ้าเอง แล้วอบรมบ่มเพาะขึ้นมา ครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติมาแล้ว ถ้าปัญญาเกิดเองปัญญาภิเลสล้วนๆ ก็เลสมันพาให้ติดอยู่นั่นแหละ

ถ้าเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาจะฆ่ากิเลสแล้วละ โอ้โฮ! กิเลสมันตกใจเลย แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่าฆ่าอย่างไร วิธีการฆ่า ฆ่าอย่างไร ฆ่าแล้วกิเลสมันตายอย่างไร

เวลามันตายแล้ว เออ! มันต้องอย่างนี้มันถึงเป็นศากยบุตรพุทธชินนร เป็นสาวกสาวกะที่ได้ยินได้ฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้วฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ

กาลามสูตร ไม่เชื่อใครเลย เชื่อกผลการปฏิบัติไง เวลามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาไง ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เห็นพระพุทธเจ้าแล้วกราบแล้วกราบอีก

ดูหลวงตากราบพระสี กราบพระพุทธเจ้ากราบด้วยหัวใจ มันสวยงามมาก จบ

ถาม : ข้อ ๓๑๐๔. เรื่อง “สงสัย”

ขออนุญาตถาม

๑. ในช่วงเวลาหนึ่งในการปฏิบัติ เราเคยมีความรู้สึกเฉยๆ สิ่งใดกระทบก็รู้และทำไปตามหน้าที่ ไม่มีอารมณ์โกรธหรือไม่โกรธแต่เรารู้สึกตัวเห็นอาการต่างๆ เหล่านี้ เมื่อมาสังเกตพฤติกรรมด้วยตัวเองที่ไม่เหมือนเดิม (ปัจจุบันสภาวะเฉยๆ ไม่มีแล้วในตัวเอง)

๒. ในขณะที่หลับไปแล้ว แต่ตกตึกหรือช่วงเวลาใดจำไม่ได้ แต่เป็นช่วงกลางคืน พอหลับแล้วรู้สึกตัวว่า ความคิดตัวเห็นกับความคิดแยกออกจากกัน และมีอาการตกใจ ความคิดกับตัวก็เป็นคนละอัน หลังจากนั้นก็รอรอบสอง กำลังจะเห็นความคิดก็มีอาการว่ามาแล้ว สักพักหนึ่งก็ดับหายไป หลับไป มันคือความจริงหรือความฝันในการปรุงแต่งคะ

ตอบ : มันเป็นเรื่องเพื่อเจอเพื่อฝันทั้งหมดเลย

ถ้ามันเป็นเรื่องความจริงๆ ใจ ความจริงๆ มันเป็นสุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตสงบระงับแล้วมันถึงเป็นความสุขขึ้นมา ถ้าเป็นความสุขขึ้นมา

ถ้ามันเป็นความเพ้อเจ้อเพื่อฝันไป ข้อที่ ๑. ในช่วงเวลาในการปฏิบัติมีความรู้สึกว่าย่อยๆ
 เอยๆ

ไฉ่เอยๆ ทำสมาธิไม่เป็น

“รู้เอย เอย”

ถ้าเป็นครูบาอาจารย์เรานะ หัวตอ สมาธิหัวตอ เวลาทำสมาธิไม่เป็นก็นั่งหลับ เวลานั่ง
 หลับมันตกวงค์ พอตกวงค์ไป “นั่งสมาธิวูบหายไปเลย นั่งสมาธิสักแต่ว่าปรากฏ ชูย! รู้ไป
 หมด” มันนั่งหลับ

สมาธิเป็นสมาธิ ทำความสงบสุขไป พุทโธๆ มันทั้งตั้งเครียด ทั้งมีความกดดันไปทั้งนั้น
 นะ ถ้ามันพุทโธของมันได้ พุทโธๆ จนพุทโธกับจิตกลมกลืนกัน ไฉ่โฮ! มันคล่องแคล่วว่องไว แล้ว
 ละเอียด ละเอียด อย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด ละเอียดจนรู้เท่าทันหมดนะ

เวลาละเอียด ละเอียดเข้าไปนะ จนระลึกถึงไม่ได้ ระลึกถึงไม่ได้มันก็มีความตลกอกตลกใจ
 ใจ เดียวก็วูบวหายไปก็ต้องขึ้นต้นกันใหม่ เวลาละเอียด ละเอียดจนละเอียดไม่ได้ ละเอียดจน
 สติสัมปชัญญะไป มันเข้าไปสู่จิตตัวผู้รู้ชัดเจน สมาธิเป็นสมาธิ

ไฉ่เอยๆ นั่นนะหัวตอ แล้วพอหัวตอขึ้นมา เวลามันเห็นความคิดกับจิตมันแยกออกจาก
 กัน

มันเป็นลัมไอหเรอ มันเป็นอะไรมันแยกออกจากกัน

ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงมันต้องมีเหตุมีผล ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันต้องมีเหตุมี
 ผลนะ

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา ธรรมสภาจฺจฺจฺ เอตมฺมฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺ เจ้าคุณจุมธรรมเจดีย์เอา
 หลวงตากับหลวงปู่ขาวมาคุยกัน เวลาหลวงตาเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นอบรมบ่มเพาะ
 มา หลวงตาจะบอกว่า “หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา” ท่าน
 ชักหมด ชักละเอียดหมดนะ ชักจนแข็งจะไปทางไหนละ แล้วทางไปไปทางไหน

เวลาหลวงตาพระมหาบัวขึ้นไปหาหลวงปู่มันไฉ่ เกียงหัวชนฝาเลย ท่านบอกว่า เราก็มีของเราไฉ่

เราก็มีของเรา คือการปฏิบัติไปแล้วทุกคนมันจะมีข้อเท็จจริงในใจ แต่ข้อเท็จจริงนั้นมันเจ็บปนไปด้วยอริชา เจ็บปนด้วยกิเลส โดยความไม่รู้ตัว เวลาขึ้นไปนะ มันเป็นความมหัศจรรย์นะ พอมหัศจรรย์ก็ว่าจิตของตนมหัศจรรย์อย่างนั้น หลวงปู่มันพาเอาหางายท้อง

เวลาขึ้นไปหาหลวงปู่มันไฉ่ เราก็มีของเราไฉ่ เกียงเป็นประจำ เกียงจนเป็นศิษย์เอกในการโต้แย้งหลวงปู่มันไฉ่ แต่สุดท้ายแล้วหลวงปู่มันไฉ่เอาอยู่หมดนะ

นี่ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

ไฉ่ไม่รู้เฉย

ไฉ่โฮ! เราฟังแล้วนะ เศร้าเลยนะ

รู้ เฉยตรงไหนมันต้องมีสติสัมปชัญญะ ลมหายใจชัดๆ พุทโธชัดๆ แล้วถ้ามันวูบหายไป ตกภวังค์ ถ้าเฉยอยู่ เฉยอยู่มันสตัฟฟ์ตัวมันเอง หลอกตัวเอง แล้วความคิดมันแยก แยกตรงไหน เอาอะไรมาแยก

ความคิดตอนเข้ากับความคิดตอนเย็นอันเดียวกันหรือเปล่า ความคิดตอนเช้าก็เป็นความคิดหนึ่ง แล้วความคิดตอนเย็นก็เป็นความคิดหนึ่ง แล้วความคิดตอนเช้าก็เป็นความคิดตอนเช้า ความคิดตอนเย็นก็เป็นความคิดตอนเย็น

ไฉ่! ความคิดมันแยก แยกอย่างไร

เริ่มต้นนะ ถ้ามันจะแยก มันต้องพูดถึงสมาธิถูกต้องชอบธรรมก่อน ว่าจิตเรามันสงบ ระวังอย่างไร พอจิตสงบระงับ สมถกรรมฐาน งานมันจะเกิดขึ้นตรงนั้นไง สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงานที่จะยกขึ้นสู่วิปัสสนา แต่ถ้ามันไม่มีฐาน มันก็เป็นโลกียะ มันก็เป็นเรื่องอารมณ์ความรู้สึก มันเป็นความคิดปกติไฉ่

ถ้าความคิดของเราคิดได้ใหม่ ได้ เพราะอะไร เพราะคนเราเกิดมา พันธุกรรมของจิตมันไม่เหมือนกัน จริตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน บางคนก็พุทโธแล้วดีมาก บางคนมรณานุสติ บางคน

ทำสลับกันเพราะว่ามันทำแล้วมันจะง่วงนอน ทำแล้วมันจะสัปหงกโงกง่วง รู้จักกิเลสน้อยเกินไป ถ้ารู้จักกิเลสมากนะ รู้จักกิเลสโดยปกติว่าเราแพ้ตัวเองตลอดเวลา

กิเลสคือความไม่รู้ในหัวใจของตน

เรามีการศึกษา เรามีสติมีปัญญา เรามีความรู้ทุกๆ เรื่อง แต่เราไม่รู้เท่าอารมณ์ของเรา ถ้ารู้เท่าอารมณ์ของเรา เราจะไม่ทุกข์ ถ้าเราจะรู้เท่าอารมณ์ของเรา นั่นคือปัญญาอบรมสมาธิ

เราใช้สติปัญญาได้ ปัญญาที่เราใช้ๆ เราตรีกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราใช้สติปัญญา เราเศร้าใจตลอด เราคิดผิดทุกอย่าง เห็นใหม่ จบหมดนะ ถ้ามันจบหมด มันจะตรีกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง มันก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิไป

ปัญญาใช้ได้ทุกเมื่อ ทุกที่ ทุกเวลา แต่ปัญญาอะไรละ ปัญญาเพื่อใครละ

แล้วใช้ปัญญาแล้วมันไม่มีเฉย พอมันปล่อยแล้วสักแต่ว่ารู้ รู้ชัดๆ เดี่ยวคิดอีกแล้ว เพราะธรรมชาติของมันเป็นอย่างนั้นไง สันตติ ธรรมชาติของจิต ธรรมชาติของธาตุรู้มันเป็นอย่างนั้น แต่ไม่มีใครควบคุมมันไป

เรามาฝึกหัดทำสมาธิกันอยู่นี่ไง

ถ้าฝึกหัดทำสมาธิ เริ่มต้น “ทำไมต้องทำสมาธิ ก็ใช้ปัญญาไปเลย”

ใช่ ปัญญาไปเลย เอ็งก็คิดไปสิ

หลวงตาพระมหาบัวท่านเทศน์เรื่องปัญญาอบรมสมาธิ เพราะท่านมาในช่องทางนี้ ท่านมาโดยสติปัญญาของท่าน หลวงปู่เจี๊ยะถ้าใช้ปัญญานี้ท่านเอาตายเลย ไร้ความคิดๆ ไร้ปัญญาๆ บ้าบอ

หลวงปู่เจี๊ยะ ถ้าไปนะ ท่านชั้ตหงายท้องเลย ท่านไม่เชื่อเลย นั่นเพราะท่านพุทโธไวๆ พุทโธๆๆ หลวงปู่เจี๊ยะนะ พุทโธไวๆ จนเอาจิตมันสงบจนได้

เพราะจิตสงบอันนั้นแหละ ตั้งแต่อยู่ที่เมืองจันทน์ไฉ บวชมาอายุ ๒๐ ผู้เฒ่าผู้แก่เขานั่งสมาธิกันได้ทั้งคืน ตัวเองอายุ ๒๐ เป็นลูกเศรษฐีเงินทองมากมาย ทำอะไรก็ได้ แต่นั่งสมาธิสู้คนแก่ไม่ได้

ท่านดำตัวเอง พยายามโทษตัวเองเต็มที่เลยว่าเลวร้าย เป็นพระเด็กหนุ่มๆ ทำงานอะไรก็ทำได้ นั่งสมาธิสู้คนแก่ไม่ได้ ท่านถือเนสัชชิกเลย ไม่นอน สู้กับกิเลส สู้กันเต็มที่เลย ด้วยอำนาจวาสนาของท่าน เห็นกาย พิจารณากาย จนผ่านไปสองชั้น ขึ้นไปหาหลวงปู่มนั่

ไปหาหลวงปู่มนั่ ท่านพูดให้เราฟังเอง บอกว่า “หลวงปู่มนั่ไม่เคยขัดเราเลย แล้วไม่ขัดไม่แย้งเราเลย ยอมรับหมด แล้วให้ผมทำอย่างไรต่อ”

ก็ปฏิบัติแนวทางเดิมมันไฉ

นี่ไฉ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิมันถึงยกขึ้นสูวิปัสสนา มันถึงมีภาวนามยปัญญา ภาวนามยปัญญามันเห็นกิเลสไฉ มันรู้จักกิเลสไฉ มันจะเฉย เฉย เฉยได้อย่างไร

เฉยๆ นี่ตอ

หลวงตาใช้คำว่า “สมาธิหัวตอ”

ถ้าตอกว้างคั่นนั่งหลับ แล้วเป็นอย่างนี้เกือบร้อยเปอร์เซ็นต์

แล้วความคิดมันแยกอีกต่างหากนะ

อารมณ์มันเกิดได้ทั้งนั้นแหละ

เด็กๆ เรานะ เวลาเราถาม “มาได้อย่างไร”

“ก็ปิดเทอมไฉ”

มันย้อนกลับเลย

เด็กๆ เวลามันเล่นกัน อู้อู! มันดีกว่าความคิดแยกอีก เดียวนี้มันเล่นโทรศัพท์นะ เมื่อก่อนมันเล่นขายของ ใ้อู้อู! ร้อยแปดเลย

ฉะนั้น ภาวนาเล่นขายของ เพราะว่าไม่มีพื้นฐาน นี่ข้อที่ ๑.

“๒. ขณะหลับไปแล้ว แต่ตกตึกช่วงเวลาใดจำไม่ได้ พอหลับไปแล้วเห็นความคิดแยกออกจากกัน”

คนนะ มีสติมีปัญญาเท่าทันอารมณ์ความรู้สึก มันเห็นอะไรแปลกๆ เยอะแยะไปหมด เห็นอะไรแปลกๆ จนคิดว่าสิ่งที่แปลกๆ นั้นเป็นเรื่องในพระพุทธศาสนา

แต่ในพระพุทธศาสนา ศีล สมาธิ ปัญญา ไม่ให้เชื่ออะไรเลย

ในฝ่ายปฏิบัติด้วยตัวเองบอกว่า พุทโธๆ จะติดนิมิต จะรู้จะเห็นเป็นเรื่องนิมิต เรื่องนิมิต จะทำให้ติดข้อง ทำให้เสียหาย

ไฉนบอกว่า เวลานอนหลับเห็นความคิดแยกออกจากกัน

เวลาคนนอนหลับเขามาหาเราเยอะแยะเลย เขาหลับฝันเห็นผิอย่างนี้ เขาเห็นอสุภะอย่างนี้ บางคน ใ้อโฮ! เห็นพระพุทธเจ้ามาเทศน์สอนในขณะที่ฝันเลย เยอะแยะไปหมดเลย

ติดนิมิต

ฉะนั้น มันเป็นเรื่องจิตเป็นนิสัย คนเรานะ เวลาฝันนะ พวกที่นอนฝัน เราก็จะมานั่งคุยกันเรื่องฝันสนุกครึกครื้น ใ้อพวกที่นั่งฟังอยู่ ไ้อย! ภูไม่เคยฝันสักทีวะ ใ้อคนที่ไม่ฝัน พูดอย่างไรมันก็ไม่ฝัน อันนี้คือจิตนิสัย

ถ้าจิตนิสัย ถ้าจิตนิสัยอย่างนี้เวลานั่งภาวนาแล้วเขาจะเห็นสภาพแบบนั้น เวลาทำ ความสงบของใจ พันธุกรรมของจิตๆ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรายกย่องมากนะ ทำความสงบ ๔๐ วิธีการ เพราะ จิตนิสัยของคนมันมากมายมหาศาล ถ้าเอาเฉพาะพุทโธหรือเอาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มันเป็นทางคับแคบ มันต้องเปิดให้กว้างขวางไ้

คนเราถนัดอย่างใด จะทำสิ่งใด ขอให้ทำเถาะ ทำขึ้นมาเพื่อความสงบระงับ คือ สภา
ปัญหาเหมือนกัน วิธีการแตกต่างกัน แต่ขอให้ป็นสัมมาทิฐิ ความถูกต้องและชอบธรรม ความ
ถูกต้องและชอบธรรมนั้นคือสัมมาสมาธิ

สัมมาสมาธิเป็นสมถกรรมฐาน แก้กิเลสไม่ได้

“สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้”

มันบ่นทุกวันเลย แต่เพราะมึงไม่มีสมาธิ มึงเลยทำอะไรกันไม่เป็นสักอย่างหนึ่งเลย

“สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้”

ขอให้สมาธิก่อนมันก็ยังมียังมีกินใจ มีสมาธิก่อน อย่างไรเราก็ทำนา ทำนาเราก็มีข้าว
อยู่ในยุ้งไง มันจะเกิดอะไรขึ้น ข้าวในยุ้งเราก็เอามาหุงกินกันได้ไง ทำสมาธิ ทำสมาธิให้มันเกิด
สมาธิก่อน มีข้าวแล้วเราจะหาอะไรกิน เราค่อยมาดัดแปลงของเรา พอดัดแปลงของเรา มันก็
ยกขึ้นสู่วิปัสสนาใจ

ไฉนข้าวก็ไม่มีในยุ้ง เงินก็ไม่มีจะซื้อ ไม่มีอะไรจะกินสักอย่างเลย

“ไฉนพวกพุกโง่ มันจะติดสมถะ มันจะติดสมาธิ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้”

เขาก็รู้ว่าสมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แต่คนเราเกิดมามันทุกชั้นนะ ถ้าทำสมาธิได้ สุขอื่นใดเท่ากับ
จิตสงบไม่มีนะ แล้วถ้าอำนาจวาสนาเขาแค่นั้นก็แค่นั้นใจ

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ พวกพราหมณ์เขาก็ทำสมาธิของเขา มา พวกที่เป็น
เดียรถีย์นครนถิในสมัยพุทธกาล พวกที่เป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละ
พระองค์มาตั้งแต่อดีตกาล เขาก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมาเหมือนกัน แล้วเวลาคนมา เวลา
ภาวนาก็เป็นพราหมณ์ไปก็เยอะ ภาวนาไปแล้วเป็นเดียรถีย์ก็เยอะ

แล้วภาวนาแบบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาปฏิเสธความเชื่อต่างๆ อย่าง เพราะ
ความเชื่อ ศรัทธาความเชื่อมันชักให้เราออกนอกกลุ่มนอกรทาง ให้เชื่อในพระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์ แล้วเวลาพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ทำความสงบสุขของใจเข้ามา ไม่ให้ใครมาชักนำ
ไม่ให้ใครมาคอยครอบงำ

ฉะนั้น จะรู้จะเห็นอะไร เห็นจิตมันแยกเลย ความคิดแยก

ลูกศิษย์เราเยอะนะ มันพูดดีกว่านี้เยอะเลย เด็กๆ ของเราเนี่ย เด็กๆ ของเราเข้ามาเรียงแถวเข้ามาเลย โอ้โฮ! เมื่อคืนแยกหมดเลยนะ แม่พาไปล้างกันอยู่นะ มันแยกหมดเลย ทั้งชี้ ทั้งเหยยวนั่นนะ เยอะแยะ ไร้สาระมากๆ

ถ้ามันคิดมันปรุงมันแต่ง มันคิดมันปรุงมันแต่งของมันอยู่แล้ว

ถ้ามีครูบาอาจารย์ของเราจะ ทำความสงบของใจเข้ามา

เริ่มต้นคนที่ประพฤติปฏิบัติออกนอกกลุ่มนอกรทาง จะทำอย่างไร เพราะว่าเราไปเชื่อใจส่งออกตามมันไปไง “มันจะสิ้นกิเลส มันจะเป็นมรรคผลนิพพาน”

เอ็งเห็นกิเลสหรือยัง เอ็งรู้จักกิเลสหรือ

แต่ถ้าเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริงนะ เห็นกายเทียมๆ เห็นกายหลอกๆ ก็เห็นกันทั่วไปนี่แหละ ถ้าเห็นกายในแนวทางสติปัญญา ๔ พอเห็นกายมันสะเทือนถึงชั่วหัวใจเลย

ตัดหาความทะยานอยากมันก็อาศัยสติปัญญา ๔ ไปเพื่อแสวงหาสิ่งที่ทำให้มันเข้มแข็ง แล้วเราถ้ารู้เท่านั้นะ กิเลสเป็นนามธรรมๆ กิเลสก็ตัดหาความทะยานอยาก ก็สมุทัยนั่นไงคือกิเลส

แล้วถ้าเห็นกายๆ เห็นกายโดยสัมมาสมาธิ มันเห็นถึงมันสะเทือนกิเลสเลย ถ้ามันรู้เห็นอย่างนั้นนะ โอ้โฮ! มันจะเห็นความต่างว่าโลกียะวิทยาศาสตร์ทางโลกเป็นอย่างนี้ เป็นอนิจจัง แต่ถ้าเป็นทางธรรม ทางธรรมเป็นนามธรรมมันจะเป็นอนัตตา เพราะมันไม่ใช่อนิจจัง

อนิจจังในตัวมัน มันเป็นของมันอยู่แล้ว แต่เห็นอนัตตา เห็นอนัตตาเห็นความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันธรรม ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงต่อหน้าปัจจุบันเลย แล้วมันเปลี่ยนแปลงอย่างไร มันเปลี่ยนแปลงจนสิ่งที่ว่าสังโยชน์หรือยรัดใจที่มันสะเทือนใจขาดหลุดออกไป

สังโยชน์ ๑๐ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส กามราคะ ปภีชะ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา สังโยชน์ ๑๐ สังโยชน์ ๑๐ ขาด นิโรธ ดับทุกข์ มันถึงจะเป็นข้อเท็จจริง

ไฉนเพื่อเจ้า เพื่อฝัน เคยๆ

เริ่มว่าเคยๆ ก็จบแล้ว “รู้เคย” เราฟังแล้วเบื่อบ้าง รู้เคย รู้เคยคือซีเกียจ รู้เคยคือไอพวกมัก
ง่าย พวกรู้เคยพวกไม่ยอมขยับ ไม่ทำอะไรเลย อยู่เคยๆ แล้วจะเอามรรคเอาผล

หัวตอ ขอนไม้ ตกภวังค์ นั่งหลับ จบ

ถาม : ข้อ ๓๑๐๕. เรื่อง “อนาคามี”

อนาคามี ๕ ชั้น อยู่บ้านควรประพฤติปฏิบัติแบบใดเจ้าคะ

ตอบ : หิวก็กินใจ ง่วงก็นอนใจ อนาคามีมาถามอะไร อนาคามีไหน นี้อนาคานอน อนา
คานอน นอนหลับอยู่นั้น อนาคามีจากที่ไหน ไร้สาระ

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตา
เห็นธรรมเป็นพระโสดาบัน พระโสดาบันนะ ละสังโยชน์ ๓ ตัว สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตป
รามาส นีใจ ไม่ลุ่มไม่คล้ำในศีล สงสัยอะไร พระโสดาบันสงสัยเรื่องอะไรในศาสนา ไม่ถือมงคล
ตื่นข่าวคือไม่ออกนอกพระพุทธศาสนาแน่นอน แล้วความเชื่อออกพระพุทธศาสนาจะเข้ามายุ่ง
ไม่ได้

ความเชื่อในพระพุทธศาสนา วิจิกิจฉา ไม่ลังเลสงสัย ไม่ลุ่มไม่คล้ำ ชัดๆ แล้วสังโยชน์ ๓
ขาด เกิดอีก ๗ ชาติ รู้ได้อย่างไร พระโสดาบันยังรู้

พระอนาคามีบอกว่า อยู่บ้านจะทำอย่างไร

พระอนาคามียังถามอีกหรือวะ อนาคานอน ไร้สาระ ไม่มีแก่นสาร นีใจ มันหลอน ไอพวก
หลอนใจ

เริ่มต้นเขาว่าจิตเขาไม่ปกติ เพราะว่าเขาหาหมอดูอยู่ เขายังชวนขวายเป็นทำตัวให้กลับมา
เป็นปกติ

ไฉนนักปฏิบัตินะ เห็นความคิดกับจิตแยกเลย มันแยกเลย เป็นอนาคามี

สังโยชน์หลุดตรงไหน ขณะไม่มี

ขณะคือนิโรธ นิโรธคือดับทุกข์ ทุกข์ให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ชัดๆ

คิดเองเออเอง เพื่อเจ้อ เพื่อฝัน แล้วก็บอกว่าอนาคามีอยู่บ้านจะให้ปฏิบัติอย่างไร

หิวก็กินข้าวนะ เข้าส้วมให้ดีนะ แล้วถ่ายเสร็จแล้วต้องล้างส้วมด้วย ออกจากส้วมมา ชี้ไว้
เต็มส้วมแล้วไม่ล้าง อนาคามีชี้ไม่ต้องล้าง ให้คนในบ้านล้างให้

มันมีผู้หลงผิดเยอะนะ คิดว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์ อยู่บ้านนี้แหละ ครอบครวัเขามาเล่า
ให้ฟัง จะคุยกับใครต้องให้ยกมือพนมมือ จะทำอะไรต้องให้คนเคารพ

กูจะบ้า

ถ้าเขาเป็นความจริงนะ เจียบกริบ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต รู้ถึงนะ ที่สูงที่ต่ำ รู้ถึงที่
ควรและไม่ควร รู้ถึงว่า กาลเทศะ อะไรจริง อะไรเท็จ สังคมไหนรับรู้ได้ สังคมไหนรับรู้ไม่ได้ ถ้า
เป็นข้อเท็จจริงเขาไม่ถาม

ไอ้ที่ถามมานี้อาการบ้า ใกล้เคียงแล้วไปหาสังคมที่เป็นบ้า จบ